

נשמת • NISHMAT
מדרשה גבוהה ללימודי
תורה לנשים
ע"ש ג'יני שוטנשטיין (ע"ר)

THE JEANIE SCHOTTENSTEIN
CENTER FOR ADVANCED
TORAH STUDY FOR WOMEN

רח' ברל לוקר 26 א', שכונת פת, ירושלים 93282 • טל' 640-4333 (02) • פקס 640-4353 (02)
26A Berel Locker St., Pat Neighborhood, Jerusalem 93282 • Tel: (02) 640-4333 • Fax: (02) 640-4353

מלכות אסא [מל"א ט"ו, ט-כד; דהי"ב י"ד-טז]

בשיעור היום נלמד על מלכותו של אסא, בנו של אבים. גם כאן התיאור במלכים קצר יחסית, ולעומתו ישנו תיאור רחב ומפורט ביותר בספר מלכים.

1. עיינו בתיאור בספר מלכים עקבו אחר הצעדים החיוביים שעשה אסא בחלק הראשון של מלכותו [ט"ו, ט-טז]. שימו לב לניגוד בין אסא לאבותיו – השוּו ט"ו, יג-יד; כג-כד. לט"ו, ג-ד. הביטוי הבולט ליחסו למעשי אבותיו עולה מהתייחסותו למעכה ה'גבירה', סבתו [ותנו דעתכן לפועל יסרי' המופיע ביי"ב, יג].
2. בחלק השני של מלכותו חלה נסיגה: השוּו את ט"ו, יח לי"ד, כו. שימו לב להערה בסיום מלכותו, בט"ו, כג.
3. תיאור מפורט יותר של מלכות אסא מופיע בדברי הימים ב, פרקים יד-טז. עיינו בתיאור שם, ועמדו על התוספות שיש בו. שימו לב למבנה מלכות אסא לפי ספר דברי הימים ולהקבלה בין התקופות השונות. מהם חטאי אסא לפי דה"י?
4. אחריתו של אסא מפורטת גם כן בספר דברי הימים [ט"ו, יב]. מה מתחדש בתיאור זה וכיצד הוא קשור להוספות האחרות בדברי הימים?
5. עניין הדרישה ברופאים מעלה שאלה עקרונית ביחס התורה לרופאים ולרפואה. ראו בעניין זה את דברי הרמב"ן לעומת דברי הרמב"ם:
רמב"ן:
וכן היו הצדיקים עושים בזמן הנבואה, גם כי יקרו עוון שיחלו לא ידרשו כרופאים רק בנביאים, כאשר היה ענין אסא וחזקיהו בחלותו, ואמר הכתוב: גם בחליו לא דרש את ה' כי אם ברופאים... וזו היא כוונתם באמרם ורפא ירפא מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות, לא אמרו שניתנה רשות לחולה להתרפאות, אלא כיון שחלה החולה ובא להתרפאות כי נהג ברפואות, והוא לא היה מעדת ה' שחלקם בחיים, אין לרופא לאסור עצמו ברפואתו, לא מפני חשש שמא ימות בידו אחרי שהוא בקי במלאכה ההיא, ולא בעבור שיאמר כי ה' לבדו הוא רופא כל בשר... ועל כן האנשים הנצים שהיכו זה את זה באבן או באגרוף יש על המכה תשלומי הרפואה, כי התורה לא תסמוך דיניה על הנסים. אבל ברצות ה' דרכי איש אין לו עסק ברפואות.

רמב"ם פירוש המשנה מסכת פסחים פרק ד: ספר רפואות, היה ספר שהיה בו סדר רפואות במה שאין מן הדין להתרפות בו, כגון מה שמדמין בעלי "הטלסמאות" שאם עושין "טלסם" בסדר מסוים מועיל לחולי פלוני וכיוצא בזה מדברים האסורים, ומחברו לא חברו אלא על דרך הלימוד בטבעי המציאות לא כדי להשתמש במשהו ממה שנכלל בו, וזה מותר כמו שיתבאר לך שדברים שהזהיר ה' מלעשותם מותר ללמדם ולדעת אותם, כי ה' אמר לא תלמד לעשות ובא בקבלה אבל אתה למד להבין ולהורות. וכאשר קלקלו בני אדם ונתרפאו בו גנזו. ואפשר שהיה ספר שיש בו הרכבת סמים המזיקין כגון סם פלוני מרכיבין אותו כך, ומשקין אותו כך, וגורם למחלה זו וזו, ורפואתו בכך וכך, שכשיראה הרופא אותם המחלות ידע שסם פלוני השקוהו ונותן לו דברים נגדיים שיצילוהו, וכאשר קלקלו בני אדם והיו הורגין בו גנזו. ולא הארכתי לדבר בענין זה אלא מפני ששמעתי וגם פירשו לי ששלמה חבר ספר רפואות שאם חלה אדם באיזו מחלה שהיא פנה אליו ועשה כמו

נשמת • NISHMAT
מדרשה גבוהה ללימודי
תורה לנשים
ע"ש ג'יני שוטנשטיין (ע"ר)

רח' ברל לוקר 26 א', שכונת פת, ירושלים 93282 • טל' 640-4333 (02) • פקס 640-4353 (02)
26A Bereel Locker St., Pat Neighborhood, Jerusalem 93282 • Tel: (02) 640-4333 • Fax: (02) 640-4353

THE JEANIE SCHOTTENSTEIN
CENTER FOR ADVANCED
TORAH STUDY FOR WOMEN

שהוא אומר ומתרפא, וראה חזקיה שלא היו בני אדם בוטחים בה' במחלותיהם אלא על ספר הרפואות, עמד וגנזו. ומלבד אפסות דבר זה ומה שיש בו מן ההזיות, הנה ייחסו לחזקיה ולסיעתו שהודו לו סכלות שאין ליחס דוגמתה אלא לגרועים שבהמון. ולפי דמיונם המשובש והמטופש אם רעב אדם ופנה אל הלחם ואכלו שמתרפא מאותו הצער הגדול בלי ספק, האם נאמר שהסיר בטחונו מה', והוי שוטים יאמר להם, כי כמו שאני מודה לה' בעת האוכל שהמציא לי דבר להסיר רעבוני ולהחיותני ולקיימני, כך נודה לו על שהמציא רפואה המרפאה את מחלתי כשאתמש בה. ולא הייתי צריך לסתור פירוש זה הגרוע לולי פרסומו.